

Programma commissaris: ir. J.M. Albers, tel. 06 – 347 70 473, e-mail j.m.albers@planet.nl
Secretaris Histechnica: ir. H. Boonstra, tel. 070 – 38 73 808, e-mail hotzeboonstra@gmail.com
Secretaris KIVI afd. Geschiedenis der Techniek: ir. A. de Liefde, tel. 070 – 39 66 999, e-mail gdt@kivi.nl

Den Haag, 7 februari 2023

Geachte leden van de *KIVI afdeling Geschiedenis der Techniek* en van *Histechnica*,

De besturen van de vereniging **Histechnica** en van de **KIVI afdeling Geschiedenis der Techniek** zijn verheugd u uit te nodigen tot het bijwonen van een voordracht te houden door **dr. J.P. Sigmund** met de titel:

“Paul van Vlissingen & zoon, 19de-eeuwse ondernemers in stoom”

> **Datum: zaterdag 25 februari 2023**

> **Aanvang: 11:00 uur**

> **Locatie: Science Centre,
Bouwcampus 26,
Van der Burghweg 2, ingang B,
2628 CS Delft**

> **Programma:**

- 10.30 uur: Inloop met koffie en thee
- 11:00 uur: Welkom en introductie
- 11.05 uur: **Voordracht door de heer Peter Sigmund**
- 11:50 uur: Pauze
- 12:15 uur: Vervolg van voordracht en afsluitende discussie
- 12:45 uur: Einde bijeenkomst.

Voor het bijwonen van deze voordracht dient u zich aan te melden:

- Leden van KIVI dienen zich aan te melden [via de KIVI website](http://www.kivi.nl) (www.kivi.nl > activiteiten > selecteer activiteit > aanmelden).
- Leden van Histechnica dienen zich aan te melden [via de secretaris hotzeboonstra@gmail.com](mailto:hotzeboonstra@gmail.com)
- Ook belangstellenden die niet lid zijn kunnen zich via bovenstaande wegen aanmelden. Let op: er zijn dan kosten aan verbonden van Eur 5,00.

De voordracht zal live uitgezonden worden; u dient zich hiervoor ook op te geven via bovenstaande wegen. Hieraan zijn geen kosten verbonden.

> **Samenvatting van de voordracht**

In een tijd waarin bedrijven nog familiebedrijven zijn, reizen per boot in een trekschuit onder zeil gaat en fabriekswerk nog gewoon handwerk is, start Paul van Vlissingen (1797-1876) als ondernemer. Hij is een pionier op het gebied van stoomenergie. Met zijn Amsterdamsche Stoomboot Maatschappij opent hij als eerste een overzeese scheepvaartlijn: Amsterdam-Hamburg. Met Abraham Dudok van Heel begint hij de Kon. Fabrik voor Stoom- en andere Werktuigen Paul van Vlissingen & Dudok van Heel, de voorloper van het latere Werkspoor. Ze bouwen de eerste stoomlocomotieven, en ijzeren schroefstoomschepen, maar ook stoommachines voor de suikerindustrie in Suriname en West-Brabant. Zoon Paul Cornelis (1829-1906) bouwt het bedrijf verder uit en onderneemt spectaculaire werken als de constructie van het grootste droogdok in Azië en de spoorbrug over het Hollandsch Diep bij Moerdijk. In 1870 gaat het bedrijf failliet, Paul C. emigreert naar Noord-Amerika, komt terug naar Nederland en is tot zijn dood opzichter in het latere Frans Hals museum in Haarlem. Het is het verhaal van ondernemers, starters in stoom, in een maatschappij die nog onbekend met de producten die ze maken, en technische vaardigheden bij werklieden en banken ter financiering ontbreken.

> **Informatie over de spreker**

Dr. J.P. (Peter) Sigmond (Wageningen 1948) studeerde vaderlandse en Algemene geschiedenis in Leiden en promoveerde er in 1989 op het proefschrift *De ontwikkeling van de zeehavens in Nederland 1500-1800*. Hij was uitgever bij Fibula-Van Dishoeck, directeur van de Rijks Archiefschool en directeur van het Legermuseum in Delft, alvorens in 1995 hoofd van de afdeling Nederlandse Geschiedenis en in 2000 (tot 2008) directeur Collecties bij het Rijksmuseum in Amsterdam te worden.

Hij was bijzonder hoogleraar vanwege het KOG in Nederlandse cultuurgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Op dit moment is hij lid van de hoofdredactie van de nieuwe digitale *Maritieme Geschiedenis van Nederland* en redactielid van de publicatie *Scheepshistorie*.

Hij publiceerde vele boeken en artikelen op het gebied van archivalistiek, museologie en Nederlandse geschiedenis, met name maritieme en overzeese geschiedenis.

Komende activiteiten:

- **Zaterdag 25 maart 2023** om 11:00 uur voordracht van dr. C.J. van Dullemen: “Het leven en werken van prof. Richard Schoemaker”
- **Zaterdag 22 april 2023** om 11:00 uur voordracht van dr. H. Heijmans: “Adriën Huët en de Waterlocomotief”
- **Zaterdag 27 mei 2023** om 11:00 uur voordracht van ir. G van Ditshuijzen: “Geschiedenis van onze toonladder en de berekeningen daarvan”
- **Zaterdag 24 juni 2023** om 11:00 uur voordracht van prof. ir. J.F. Abbink:
- “Radar and Electronic Warfare in World War 2”
- **16 en 17 mei 2023 studiereis Gent en Brussel**

Ter gelegenheid van het 175 jarig bestaan van het KIVI heeft de afdeling Geschiedenis der Techniek een boek uitgebracht met daarin aandacht voor de drie oprichters van het KIVI inde tijd waarin zij leefden. Het boek is tijdens de voordracht gratis te verkrijgen voor leden van Histechica en voor leden van de KIVI afdeling Geschiedenis der Techniek.